

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců Mgr. Radovana Havelce a JUDr. Tomáše Rychlého v právní věci žalobce: **Mgr. Ing. L. V.**, proti žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**, se sídlem Na Poříčním právu 1/376, Praha 2, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 27. 2. 2020, č. j. 53 Ad 14/2019 – 55, o návrhu žalovaného na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti,

t a k t o :

Návrh na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti **s e z a m í t á .**

O d ů v o d n ě n í :

[1] Nejvyšší správní soud obdržel dne 17. 3. 2020 blanketní kasační stížnost žalovaného (dále jen „stěžovatel“) proti shora označenému rozsudku Krajského soudu v Českých Budějovicích, jímž bylo zrušeno rozhodnutí stěžovatele ze dne 9. 8. 2019, č. j. MPSV-2019/165029-913, o zamítnutí odvolání žalobce, a současně prvostupňové rozhodnutí Úřadu práce, Krajské pobočky v Českých Budějovicích, ze dne 28. 5. 2019, č. j. 36761/2019/CBU, kterým žalobci nebyl přiznán příspěvek na živobytí. Dle názoru krajského soudu správní orgány nedostaly závaznému právnímu názoru vyjádřenému v předcházejícím rozsudku téhož soudu, podle nějž měly řádně zjistit zdravotní stav žalobce, konkrétně zda jeho duševní porucha stále trvá a je takové intenzity, aby mu bránila řádně uplatňovat svá práva v průběhu správního řízení.

[2] V doplnění kasační stížnosti ze dne 20. 4. 2020, doručeném Nejvyššímu správnímu soudu dne 27. 4. 2020, stěžovatel uplatnil návrh na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti, který odůvodnil tím, že s ohledem na dosavadní průběh řízení by byl postup, kterým jej krajský soud zavázal, nadbytečný a nevhodný. Nadto zde v budoucnu může nastat nežádoucí existence dvou správních rozhodnutí ve věci žalobce s rozdílným obsahem. Současně uvedl, že v případě přiznání odkladného účinku nedojde k zásahu do práv žalobce, neboť rozhodnutí stěžovatele pouze potvrzuje rozhodnutí úřadu práce o nepřiznání dávky; tedy negeneruje žalobci práva ani povinnosti. Dle jeho názoru není přiznání odkladného účinku ani v rozporu s veřejným zájmem.

[3] Žalobce s přiznáním odkladného účinku kasační stížnosti nesouhlasí. Spatřuje újmu spíše na své straně, jelikož od roku 2016 není v jeho věci pravomocně rozhodnuto. Podle jeho názoru argumentace stěžovatele „*nezakládá podmínky odkladu kasační stížnosti*“, jde pouze o jednorázovou administrativní zátěž. Stěžovatel nadto nevysvětlil, do jakých práv bude v případě nepřiznání odkladného účinku zasaženo. Žalobce proto navrhl, aby Nejvyšší správní soud návrh na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti zamítl.

[4] Podle § 107 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), „[k]asační stížnost nemá odkladný účinek; Nejvyšší správní soud jej však může na návrh stěžovatele přiznat. Ustanovení § 73 odst. 2 až 5 se ušije přiměřeně.“ Podle § 73 odst. 2 s. ř. s. „[s]oud na návrh žalobce po vyjádření žalovaného usnesením přizná žalobě odkladný účinek, jestliže by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro žalobce nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a jestliže to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem.“ Podle odstavce 3 téhož ustanovení platí, že „[p]řiznáním odkladného účinku se pozastavují do skončení řízení před soudem účinky napadeného rozhodnutí.“ Z citovaných ustanovení tedy plyne, že Nejvyšší správní soud může přiznat kasační stížnosti odkladný účinek, pouze pokud by výkon (případně jiné právní následky) rozhodnutí, znamenaly pro stěžovatele nepoměrně větší újmu, než jaká jeho přiznáním může vzniknout jiným osobám, a jestliže to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem.

[5] Jak již Nejvyšší správní soud konstatoval ve své četné judikatuře, správní soudy primárně poskytují ochranu subjektivním veřejným právům. Rovněž institut odkladného účinku je koncipován především jako dočasná procesní ochrana účastníka správního řízení před okamžitým výkonem pro něj nepříznivého rozhodnutí, jsou-li pro to splněny zákonem předepsané podmínky. To ostatně koresponduje i se zákonnou úpravou obsaženou v ustanovení § 107 odst. 1 s. ř. s., za přiměřeného použití ustanovení § 73 odst. 2 s. ř. s., které umožňuje přiznat odkladný účinek „na návrh žalobce“. Výše uvedené však neznámá, že odkladný účinek kasační stížnosti nemůže být přiznán též žalovanému. Situace, kdy v důsledku rozhodnutí krajského soudu vznik nepoměrně větší újmy, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, bude možno dovozovat na straně žalovaného správního orgánu, ale budou představitelné v omezenější míře, než na straně žalobce.

[6] K dané problematice se vyjádřil rozšířený senát Nejvyššího správního soudu v usnesení ze dne 24. 4. 2007, č. j. 2 Ans 3/2006 - 49, publikovaném pod č. 1255/2007 Sb. NSS, kde konstatoval, že „[s] ohledem na postavení správního orgánu v systému veřejné správy bude přiznání odkladného účinku kasační stížnosti k jeho žádosti vyhrazeno zpravidla ojedinělým případům, které zákon opisuje slovy o nenahraditelné újmě.“ V usnesení ze dne 1. 7. 2015, č. j. 10 Ads 99/2014 - 58, pak rozšířený senát uvedl, že o tyto ojedinělé případy půjde v situacích, kdy „odložení účinků rozhodnutí krajského soudu bude podmíněno ochranou důležitého veřejného zájmu, jehož ohrožení bude v konkrétním případě představovat právě onu nepoměrně větší újmu, než která přiznáním odkladného účinku vznikne jiným osobám a jež nebude v rozporu s jiným veřejným zájmem.“ V jaké konkrétní věci půjde o takové ohrožení veřejného zájmu, které lze považovat za újmu, přitom nelze paušálně stanovit.

[7] Rozšířený senát jako relevantní případy příkladmo uvádí vrácení řidičského oprávnění duševně choré osobě, vystavení zbrojního průkazu nebezpečnému recidivistovi a udělení povolení k obchodu s vojenským materiálem zločinnému podniku (viz citované usnesení č. j. 2 Ans 3/2006 - 49), či ochranu vzácné kulturní památky, jež by mohla být nevratně poškozena nebo zničena (viz citované usnesení č. j. 10 Ads 99/2014 - 58). Za újmu na straně žalovaného správního orgánu naopak nelze považovat ohrožení zájmu na obecném výběru daní, na jednotném postupu správních orgánů, či na procesně hladkém průběhu řízení. Ohrožení veřejného zájmu pak nemůže představovat ani vyplacení určité částky důchodu, neboť náklady důchodového pojištění jsou součástí nákladů státního rozpočtu; s ohledem na jeho rozsah a obsah je totiž i případné vyplacení neprávem přiznané dávky újmu spíše zanedbatelnou.

[8] Povinnost tvrdit a prokázat vznik nepoměrně větší újmy má přitom stěžovatel (srov. například usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 2. 2012 č. j. 1 As 27/2012 - 32). Jak totiž vyplývá z § 73 odst. 2 s. ř. s., k tomu, aby Nejvyšší správní soud mohl kasační stížnosti odkladný účinek přiznat, musí stěžovatel v prvé řadě dostatečně podrobně a určitě tvrdit,

pokračování

že mu hrozí újma nepoměrně větší, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám. Vylíčení podstatných skutečností o nepoměrně větší újmě pak musí svědčit tomu, že negativní následek, jehož se stěžovatel v souvislosti s napadeným rozsudkem krajského soudu obává, by pro něj byl zásadním zásahem (viz např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 1. 2017, č. j. 10 Ads 313/2016 - 27). Na žalovaného pak musí být z hlediska tvrzené újmy, její intenzity a jejího osvědčení kladeny stejné nároky jako na žalobce, proto „[v]ylíčení podstatných skutečností o nepoměrně větší újmě musí svědčit o tom, že negativní následek, jehož se v souvislosti s napadeným rozsudkem krajského soudu žalovaný obává, by pro něj byl zásadním zásahem, kterým by byl důležitý veřejný zájem skutečně ohrožen“ (viz citované usnesení č. j. 10 Ads 99/2014 - 58).

[9] V nyní projednávané věci však stěžovatel netvrdil ani neosvědčil, že by existovala taková výjimečná okolnost, jejíž intenzita by Nejvyšší správní soud mohla vést k závěru o splnění podmínek pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti. Ve skutečnosti, že postup, kterým stěžovatele krajský soud zavázal, je nadbytečný a nevhodný, nelze ve světle shora citované judikatury spatřovat zásadní zásah, kterým by byl ohrožen důležitý veřejný zájem. K daným skutečnostem by pro přiznání odkladného účinku musela přistoupit ještě další, výjimečná a závažná okolnost, na jejímž základě by soud dospěl k závěru, že zde existuje potenciální ohrožení veřejného zájmu v odpovídající míře (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 10. 2016, č. j. 5 Ads 223/2016 – 12).

[10] Důvodem pro přiznání odkladného účinku pak nemůže být ani nebezpečí, že dojde ke kolizi dvou správních rozhodnutí (nového rozhodnutí vydaného v souladu s právním názorem krajského soudu a „obživlého“ původně zrušeného rozhodnutí), v opačném případě by musel být odkladný účinek přiznáván téměř ke každé žádosti správního orgánu, jehož rozhodnutí bylo krajským soudem zrušeno (srov. citované usnesení č. j. 10 Ads 99/2014 - 58).

[11] S ohledem na výše uvedené tedy dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že v případě stěžovatele nejsou splněny podmínky uvedené v § 73 odst. 2 s. ř. s., proto návrh na přiznání odkladného účinku zamítl. Tím však Nejvyšší správní soud žádným způsobem nepředjímá své budoucí rozhodnutí o věci samé (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 10. 2005, č. j. 8 As 26/2005 - 76, publikované pod č. 1072/2007 Sb. NSS).

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 20. května 2020

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu